

Fremtidens sprogstrategi?

 Af [Jørgen Christian Wind Nielsen](#) 5. december 2009 • I kategorien [Sprogpolitik](#) •

“Ja til sprog”s konference 20. nov 09 på Christiansborg

 Tallet 5 må være et lykkeligt for Netværket [Ja til sprog](#).

 Netværket blev i forsommeren [stiftet](#) på 5 indsatsområder:

- Vi skal udforske det danske sprogs mangfoldighed
- Vi skal være bedre til engelsk
- Engelsk er en selvfølge, men langt fra nok
- Tosproglighed er en ressource, som skal anerkendes
- Interessen for sprog skal sprudle blandt børn og voksne

(Foto: Jørgen Christian Wind Nielsen)

 På [konferencen](#) i den smukke Fællessalen på

Christiansborg den 20. november blev lanceret fem nye

politikområder, der skal udgøre intet mindre end grundstammen i fremtidens sprogstrategi:

- Sprog og sprogbevidsthed skal stimuleres allerede fra 1. klasse. Alle elever skal have mulighed for at lære mindst to fremmedsprog inden de forlader grundskolen.
- Retten til gratis modersmålsundervisning skal genindføres for tosprogede elever i grundskolen.
- Det skal være attraktivt at vælge sprog i gymnasiet, blandt andet i kraft af et varieret udbud.
- De studerende skal have mulighed for – via [merit](#) og [ECTS-point](#) – at vedligeholde og udvikle deres sprogkompetencer på universitetet.
- Uddannelsesinstitutioner på alle niveauer skal forpligtes til at arbejde med opkvalificering af sprogkompetencerne hos de undervisere, som skal undervise på andet sprog end deres modersmål.

Forud for konferencen havde Ja til Sprog udsendt en appetitvækker i form af en pressemeddelelse, der slog til lyd for to mål:

- Engelsk i 1. klasse og
- gratis modersmålsundervisning til alle tosprogede i folkeskolen.

 Med [Dansk Industri](#) som partner i Netværket og medarrangør af konferencen er det en noget overraskende udmelding, især naturligvis den gratis modersmålsundervisning.

Fra venstre Jacqueline R. Levin, Martin Kristiansen, Klaus Hegnby og Jens Erik Mogensen. (Foto: Jørgen Christian Wind Nielsen)

 Dagens første panel var sammensat af ordbogschef **Jacqueline R. Levin** fra virksomheden [ordbogen.com](#).

 Jacqueline fik ikke mange spørgsmål, og det er jo næsten også for oplagt at virksomheden er interesseret i flersprogethed. Endvidere DRs sprogredaktør **Martin Kristiansen**, der har ændret titel fra sprogkonsulent til sprogredaktør, og som jo for tiden skal forsøge at drive sprogpolitik på en virksomhed under stærk omstrukturering. Institutleder **Jens Erik Mogensen** fra Københavns Universitet, som netop har haft travlt med markering af det tyske, og endelig skoleleder **Klaus Hegnby** fra Købmagergades Skole i Fredericia, der mest kunne berette om

internationaliseringsforsøg på engelsk.

Referat

 Men inden panelet gik i gang bød **Thomas Haarder** velkommen. Netværksledelsen er bekymret over en blind tro på engelsk. Danskere skal være bedre til engelsk også, men der er klart tale om en manglende evne til at begå sig på fremmede sprog. 20 procent af danskerne kan overhovedet ikke engelsk. Sprog anerkendes ikke som en kompetence, mens eksempelvis det at operere, bygge broer og køre bus opfattes som hårde kompetencer. Samfundet ønsker at reducere tosprogskompetence til ét sprog, og samfundet betaler for tolke- og oversættelsesydelser, der ikke er på et

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk
4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Sprogpolitik'

Den belgiske sprogrænse – en gordisk knude
 Finsk-ugrisk identitet
 Svensk kamp mod engelsk sprogimperialisme
 Eskimoisk i Fjernøsten

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
 Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
 Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
 Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
 Monica Scheuer til Jødiske efternavne
 jane til Jødiske efternavne
 InglêS til Sprogene i Mozambique
 Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?
 Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?
 Henrik Klindt-Jensen til Ded borrihjolmska måled

Artikler om

professionelt niveau.

Fra 2006-2009 er der sket et fald fra 40 procent til 8 procent i gymnasiet af elever, der har et 3. fremmedsprog, i handelsgymnasiet fra 17, 6 til 3,4 procent.

Thomas Haarder oplyste, at Netværket har p.t. ca. 180 individuelle medlemmer, og omkring 25 institutionsmedlemmer. Der er oprettet en [gruppe](#) på Facebook for Netværket, og siden stiftelsen er der nu også oprettet en [hjemmeside](#), der giver gode muligheder for debat.

Martin Kristiansen fortalte om [det sprogpoltiske arbejde i DR](#), om kurser, intranet og ambassadører. DR samarbejder med [Dansk Sprognavn](#), og DR har et medansvar for udviklingen i det danske sprog. Sproget skal være en naturlig ingrediens i alle aktiviteter og skal i den forstand [mainstreames](#). Den nye DR-kanal Ramasjang skal konkurrere med Disney Channel og Cartoon Networks.

Jens Erik Mogensen fandt det problematisk, at man hele tiden skal retfærdiggøre humaniora. Hvilken glæde og hvilken nytte har vi af humaniora, lyder spørgsmålet. Men sprog giver os adgang til andre kulturer, der udarbejdes teorier om ordbøger, om oversættelse, humaniora er med i "ulandssatsningen", humaniora, sprog og kultur bidrager til spørgsmål om globalisering, migration og klimadiskussioner.

Københavns Universitet har vedtaget [Destination 2012-strategien](#), der blandt andet nævner parallelsproglighed og kandidatuddannelser på engelsk. På det biovidenskabelige fakultet – Life – er der introduceret en certificeringsordning for lærere der underviser på engelsk, men det er vigtigt at der er kompetencer til stede på andre sprog også. Desværre er eksempelvis tysk taget ud af studieordningen for idræt. I 70'erne blev eksempelvis brugt dansk, engelsk, tysk, fransk og latin i historieundervisningen. Det er nu blevet vanskeligt at undervise på et højt niveau. Vi lever i et videnssamfund, men vi bliver ikke klogere og klogere. Jens Erik Mogensen tilføjede dog at der fortsat lever 26 forskellige fremmedsprog på Københavns Universitet.

Klaus Hegnby fortalte om et overbygningstilbud på den internationale linie fra 7.-9. klasse. Man forsøger at skabe en international dimension i klasserummet. Der er to engelske lærere ansat der underviser i matematik, engelsk, geografi, kemi, biologi og fysik. Danske lærere varetager den kulturbærende del af undervisningen. Eleverne er stærkt motiverede og er gode til at bruge engelsk som et værktøj. Der eksperimenteres med tysk, men der er ingen fransklærere.

Jacqueline R. Levin gjorde opmærksom på at [Ordbogen.com](#) ikke er et forlag, men en it-virksomhed med høj grad af fokus på brugervenlighed. Der er primært behov for engelsk, dansk efterspørges også, men f.eks. efterspørges spansk ikke. Terminologier er på engelsk, f.eks. medicin og kemi, ellers alment sprog. Erfaringen er at jo mindre en virksomhed er, jo mindre er der råd til professionel sproglig assistance.

Jørgen Christian Wind Nielsen refererede til den igangværende diskussion om tv-tekstning på originalsprog og på dansk, og det blev oplyst at der er et samarbejde i gang mellem Danmarks Radio og KU. Bjarne Lundager fra DI sagde at hans børn er glade for Ramasjang, og at den sproglige mangfoldighed begynder i skolen. Tilbage står spørgsmålet om engelsk fra 1. klasse.

Politikerpanelet

Politikerpanelet bestod af kulturordfører Mogens Jensen fra Socialdemokraterne, forsknings- og uddannelsesordfører Marianne Jelved fra Radikale Venstre, af indfødsretsordfører Søren Krarup fra Dansk Folkeparti, mens kulturordfører Troels Christensen fra Venstre måtte melde afbud.

Marianne Jelved sagde at der tales 121 sprog i Danmark, og at modersmålsundervisning er afgørende for at kunne håndtere et multikulturelt samfund. Marianne Jelved ser gerne en tidligere start på engelsk, tysk og fransk i folkeskolen. Man skal passe på med

sprogscreening, der er risiko for stigmatisering. Marianne Jelved

mener at gymnasiereformen nu må have ro, det er ikke reformens skyld at man har nedlagt oversætteruddannelser på Copenhagen Business School. Det er nu gjort lidt nemmere at vælge fremmedsprog i gymnasiet. Det hidrører fra folkeskolen at der ikke er interesse for fremmedsprog i gymnasiet.

Mogens Jensen sagde at sprog faktisk er det vigtigste værktøj. Socialdemokraterne har formuleret en sprogpolitik i 2007, med fokus på bl.a. at alle danskere skal lære og udvikle sproget og at sprogkompetencerne i samfundet skal styrkes og udvides. Indsatsen for dansk starter i daginstitutionerne, og det er vigtigt med sprogstimulering i områder med mange indvandrerbørn. Mogens Jensen nævnte en lang række indsatsområder, engelsk i 3. klasse, tysk i 6. klasse, modersmålsundervisning og understøttelse af frivillige initiativer, sprog i erhvervsuddannelserne, højere niveau i undervisningen på engelsk på universiteterne, dansk som akademisk sprog og udvikling af dansk terminologi. Mogens Jensen nævnte afslutningsvist at virksomhederne også har et ansvar på området.

Søren Krarup mener at der er visse ting man skal lære, ellers er der tale om et kulturforfald. Når der er tale om sprogstrategier må det primært være for det danske sprog, dansk er afgørende for identiteten og for at kunne være sig selv. Dansk er truet af engelsk. Dansk Folkeparti har i 2006 fremlagt lovforslag om en sproglov. Gymnasiereformen har forringet mulighederne for at lære fremmedsprog, eksempelvis er det en forudsætning for at kunne læse teologi at man kan tysk. Der er kun ét modersmål i Danmark.

Fra venstre Marianne Jelved, Mogens Jensen og Søren Krarup. (Foto: Jørgen Christian Wind Nielsen)

aktuelle sprog [Alfabeter](#) [Anmeldelser](#) [arabisk](#)

Biblen [bogstaver](#) [børn](#) [Danmark](#) **Dansk** [Dialekter](#)

[engelsk](#) [esperanto](#) [Formidling](#) [fransk](#) [identitet](#)

[konsonanter](#) [Medier](#) [modersmål](#) [Musik](#) [Navne](#) [norsk](#) **Ord**

[ordbøger](#) [ordforråd](#) [oversættelse](#) [Plansprog](#) [religion](#)

[romanske sprog](#) [russisk](#) [Sjov](#) [skriftsprog](#) [sprogdød](#) [Sproggeografi](#)

[sprogkort](#) **Sprogpolitik** [sprogteknologi](#)

[svensk](#) [truede sprog](#) [tv](#) [tyrkisk](#) [tysk](#) [Udtale](#)

[Underholdning](#) [video](#) [vokaler](#)

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognavn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordned. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	Ø (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	
juni 2009	

maj 2009

april 2009

marts 2009

Konklusion

Debatten bølger, centralt står spørgsmålet om fremmedsprog i undervisnings- og universitetsverdenen. Hvordan styrker vi både fremmedsprog og dansk i folkeskolen, i gymnasiet, på erhversuddannelserne, læreruddannelserne og universiteterne? Er det muligt at aktivere de mange andre modersmål i Danmark uden straks at havne i en traditionel indvandrerdebat? Svarene får vi måske når Netværket Ja til sprog fremlægger sit forslag til sprogstrategi.

Nej til sprogfilter – ja til sproglig klimaændring!

Jørgen Christian Wind Nielsen

Formand, [Modersmål-Selskabet](#)

1 kommentar

Bjørn A. Bojesen

5. december 2009 • 14:12

Jeg er enig med Mogens Jensen.

Engelsk fra 3. klasse (og tysk fra 6.) er en fin løsning.

I 1. og 2. klasse har eleverne mere end rigeligt at se til, og det er vigtigt at de får lært deres eget modersmål ordentligt inden de bliver smidt ud til det store engelske tagselvbord.

Jeg er medlem af "Ja til sprog", men kan ikke støtte resten af gruppens krav om engelsk fra 1. klasse.

Jeg kan godt lide engelsk, men jeg er af den overbevisning at den aller-, allerbedste forudsætning for at kunne lære fremmedsprog, er et solidt stædet i ens modersmål.

Jeg tror ikke at denglish og DR-Danmarks "vi-leger-sprog-og-blander-frit-fra-alle-fucking-hylder"-holdning gavner noget sprog, det være sig dansk eller engelsk.

Først må man lære at gå, så kan man lære at svømme, så kan man gå videre til crawl...

Jeg kan godt forstå at Dansk Industri & co. har en (økonomisk) interesse i at føre børnene ind i den engelsksprogede verden "ASAP", men er det nu så smart at øve crawlteknik og gangarter samtidig?

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

